

šenj stopajo potem kmetijski strokovnjaki med ljudstvo ter ga uče in mu dajejo smernice za uspešno gospodarstvo.

Pred vojno so naši maloštevilni strokovnjaki delali z vso vneto in vzgledno požrtvovalnostjo za povzdigo in dobrobit našega kmetijstva. Akoravno je država štedita pri tej stroki na vseh koncih in krajih, dočim je imela za industrijo vse bolj odprte roke, moramo vendar priznati, da so takrat naši potovalni učitelji na primer dosegli v enem letu na gospodarskem polju več, kakor danes pet okrajnih ekonomov od preobrata sem. Razumevali so dušo kmeta, vglobili so se v njegov težavni položaj, študirali so razmere, gospodarske prilike in nepravilike in z ljubeznijo so se lotevali svojega nestranskarkega posla. Pomislimo samo na ogromno gospodarsko delo, katero so izvršili z novo napravo naših, po trtni uši uničenih vinogradov.

Sicer je res, da so bili tedaj njihovi službeni prejemki vsaj deloma v skladu s stroški za življenje, kar danes ne moremo reči in da peša pri takih razmerah tudi najjača moč, vendar pa iz tega še ne sledi, da bi morala pešati tudi strankarska objektivnost in ona globoka ljubezen do vsakega gospodarja, katera je dičila naše kmetijske strokovnjake tedaj, ko je še poveljevali zlati ovrtnik avstrijskega Hofrata. Sedaj pa je prišlo drugače. Mnogi kmetijski strokovnjaki so namreč po preobratu izgubili visoki cilj svojega poklica izpred oči (čast izjemam!) in so se žalibog posvetili samo strankarskemu delu za Firca in Pucelja. Praktična, nestranskarkega podpora našemu kmetijstvu je izostala in če se je kje kaj delalo ali ustanovilo od teh mož, se je to storilo samo za in pod zastavo zelene internacionale. Kdor ni prisegel na ta prapor, je postal izdajalec in sovražnik — gospodarskega napredka.

Naš kmet in posestnik je radi tega izgubil zaupanje v objektivno sodbo sodnika, kateri bi stal za razpelom s sokolsko čepico na glavi in orjanskim znakom na prsih. Žal nam je, da so mnogi kmetijski strokovnjaki zašli s pravega pota objektivnega delovanja. Njihove zablode na strankarsko polje so bile prvi polom, kateri je zadel naše gospodarstvo v Jugoslaviji. Drugi polom v Kmetijski družbi, bo ostal še mnogo let krvaveča rana na našem narodnem telesu. Upajmo, da «Pokrajinska zveza slovenskih vinogradnikov» ne bo sledila poizkusem v Kmetijski družbi, kajti tretji polom bi bil preveč za naše šibko slovensko gospodarstvo teho. Upajmo tudi, da se bodo naši slovenski kmetijski strokovnjaki zopet vrnili nazaj na staro pot, da bodo začeli vsestransko delati tako, kakor so delali pred vojno v blagor ljudstva in narod jih bo zopet spoštoval, ljubil in — poslušal.

Boj surovosti!

Glavni studenec surovosti so brezvestni časopisi, predvsem ostudna krastaca, ki se je zavila v lepo ime «Domovina». Če človek vidi lep naslov «Domovina», si misli, to mora biti dober časopis. Če pa pogleda vsebino, mora biti prav močnega želodca, ako hoče prebiti vso strupeno vsebino. List je nalašč preračunan na to, da brezobzirno podira vse, kar bi moralo biti človeku lepo in sveto. Politika tega lista je strupeno zmerjanje, kakor da bi lintver bruhal iz svojih sedmero žrel ogenj in strup. Podlistki prinašajo nenravne, opolzke romane, ki strežejo čutnosti in pohujšujejo mladino. Novice iz raznih krajev niso nič drugega, kakor onemoglo obrekovanje duhovništva in cerkve, brez pravega vspod budnega zrna za ljudsko izobrazbo. Dopisniki so liberalni gostilničarji, ki sa razburjajo ob pridigah, kjer se ljudstvu predčuje pogubnost zapravljanja, ali pa liberalni učitelji, ki hočejo doseči krono nedolžno pre-

«Nič, gospod Hinko! «Družinski dnevnik» in pismo za gospo soprogo.»

«Pa nesite pismo ženi in si dajte naliti kozarec dobrega za južino! Na moj račun! Dnevnik bom pa jaz pregledal tule pod drevjem. Bo za dolgčas.»

«Hvala lepa! Tisto o južni bom že sporočil. Pa z Bogom!»

Aleš je vzel dnevnik in mirno odkorakal kakor je prišel. Pod drevjem, kjer je imel svojo ležišče, je udobno ležal, in prižgal cigareto in začel listati po najnovejših novicah.

Nič ni bilo posebnega. Le na drugi strani so mu za trenutek obvisile oči na debelo tiskanem stavku: «Lesna družba Hrast ustavila plačila!»

Le za trenutek, pravim. Finančni strokovnjak ni bil. Nič hudega si ni mislil pod temi besedami. Najmanj pa to, da bi utegnil trpeti tudi njegov in Lenkin denar.

Hladno je listal dalje, zložil končno časopis, ga djal poleg se, si prijetno oddahnil in segel spet po svoji pisariji. —

«Hinko —! Hinko —!» je zadonelo sem od hiše.

Koj pridem! — Že obed? je mrmral. «Nekoliko še poležim, naj se juha ohladi.» Ni se mu mudilo, kakor navadno ne.

Pa obed še ni bil pripravljen.

Aleš je našel Lenka v kuhinji. Sedela je pri mizi in si podpirala glavo. Na ognjišču so pojemaje vrel lonci, nekaj se je smodilo. Aleš je vihal nos,

In šele tedaj je opazil prepadli ženin obraz.

«Nekaj se je zasmodilo!» se je nasmehnil. «Si zato tako prestrašena?»

ganjanih narodnih mučenikov s tem, da obdelujejo v svojem «leibzurnalu» župnike in kaplane. Politična smer te giftno krote št. 2 (št. 1 je bil «Stajerc») je strogo srbijanska in centralistična, zato bruhla žveplo in ogenj na poslance SLS, ki bi že bili davno vsi na onem svetu, če bi se le ena tisočinka njih strupenih želj uresničila. Gospodarski del tega lista je v primeri z našimi gospodarskimi članki neznamen. Razne novice iz tujih krajev, ali zanimivosti iz zgodovine so prirojene tako, da se, če le mogoče, vsčipne kaka cerkvena ali verska naprava ali oseba. V tem oziru je pa pristno liberalen smešničar. Glavni namen je seveda, pri ljudstvu osmešiti kak verski obred ali kakega duhovnika. Sam satan se veseli tega oddelka, tako neumno in zlobno je urejen.

Ljudje, ki jim je poštenost življenja in lepota srca deveta briga, se naslajajo ob tem prepovedanem berilu in ne opazijo, da so že sami postali podobnih nazorov. Kako bo tak človek imel spoštovanje do cerkve in njenih zastopnikov, če teden za tednom bere najostudnejše napade na duhovnike in škofe? Ako sliši opomin, naj ne naročuje takih brezverskih listov, mora seveda biti radi tega užaljen, ker je tako zapisano v «Domovini». Gorje pa vzgoji mladine, kjer šolarji dobe tak list v roki! Že mlado srce se zastrupi z mrznjo proti veri in cerkvi, kar je sicer pravi namen takih listov. Zato pa, verni Slovenci: proč s slabim tiskom, proč s hudicevo golaznijo, proč s strupeno krotko, ki pravi da je «Domovina». Mogoče je domovina, pa ne slovenska, ampak — peklenška.

PRIZIV PROTI SKLEPU ORMOŠKEGA OKRAJNEGA ZASTOPA.

Ormoški okrajni zastop je v seji dne 30. novembra 1923 na podlagi § 6 zakona z dne 23. junija 1866 dež. zak. št. 22 sklenil pobirati kot izredni prispevek za nadpoprečno uporabo okrajnih cest znesek 50 din. od vsakega na železniških postajah Ormož, Središče, ozir. Moškanjci na- in razkladalnega tovornega blaga, katero se prevaža po okrajnih cestah ormoškega okraja, izvzemši preselitveno blago. Prispevke se računa za vagon 10 ton, ter se pri večji teži sorazmerno zviša.

Proti temu sklepu je vložilo ormoško vinarsko društvo v odprtem roku priziv, in sicer iz sledečih vzrokov:

1. Ako se izvede ta sklep okrajnega zastopa, se povečajo stroški za vsaki, v teh postajah natoovorjeni vagon vina za 100 D, kajte 50 D se bode glasom tega sklepa računalo z rastoovorjenje vagona (prazna posoda) 50 D pa za polnjenje vagona.

2. Bi se tudi druge vinogradniške potrebščine, kakor na primer galica, žveplo, umetna gnojila itd. podražila za 50 D pri vagonu.

3. V sedanjih vinskih listih nikakor ne gre, da bi se vino in potrebščine vinogradništva tako izredno obremenila od domačih zastopov, posebno, ker je splošno znano, da nosi vinski pridelek največje davke v obliki zemljiškega davka, osebnodohodninskega in konsumnega davka ne glede na visoko procentne tozadevne pribitke in doklade.

4. Iz navedenih vzrokov je umevno, da plača vinogradništvo ormoškega okraja tudi največji del 490 odstotnih okrajnih doklad, in bo novo obremenjenje vinskih transportov, posebno za slaba in manjvredna vina iz leta 1922, in za vina iz pasivnega leta 1923 ne preneslo, razum tega bi ta dajatev tudi odtok naših vin silno otežkočila.

5. Nova obremenitev vinskih transportov, pa ne bi obremenjevala samo producente, ampak vsled poslabšanja gnotnega položaja tudi naše viničarje.

Ako že zahtevajo interesi našega okraja novi «ku-

«Seveda — zasmodilo! Zgorelo je! Hinko, — najmu denar!»

Aleš je začuden gledal.

«Zgorel — denar —?»

«Hinko —! Uničena sva! Družba «Hrast» je ustavila plačila! Najin denar je izgubljen!»

Sedaj se je Alešu zasvetilo. Strah ga je prijel, tembolj, ko je videl preplašeno ženo.

Nervozno je poiskal časopis.

«Ah, da — zares! Bral sem nekaj v «Družinskem dnevniku». — Tule je! — Pa misliš da je tako hudo?»

«Hudo —? O ti —!»

Skoraj se je ujezila. Pa saj ga je poznala, svojega Hinkota, da je bil neveden in nedolžen kakor otrok v zadevah gospodarstva in denarja.

Mirno je nadaljevala:

«Hudo —? Najina sreča bo, če dobiva par odstotkov od tega, kar sva naložila v delnice! Najbrž pa nič! — Tule poglej, kaj mi piše najin pravni zastopnik!»

Aleš je sirmel v pismo. «Torej so tudi delnice izgubljene —?»

«Vse! — In od česa naj živiva —? Od tele pedi zemlje —? O Bog!»

Srepa je gledal Aleš jokajočo Lenko. Zdelo se mu je, da so ženine besede očitek zanj, ki ni nič delal, ki ni ničesar razumel in je puščal vso skrb ženi. Vest ga je pekla in sram ga je bilo. Zavedal se je, da je kot mož sedaj on dolžen svetovati in pomagati.

«Kaj naj storiva?» je zastokala Lenka in ga gledala z objokanimi očmi.

Obračal je pismo med prsti. Nekaj je moral reči. To je zahtevala njegova možka čast.

luka v tej obliki in da se začnemo po srednjeveških metodah omejevat in postavljati dosežanjemu prostemu prometu zopet okrajne «colninske šrange» potem zahteva Vinarsko društvo vočigled od 1—5 navedenih dejstev, da se vsaj naše vino kot najvažnejši proizvod našega ormoškega okraja oprosti te transportne obremenitve po 50 D za vsak vagon.

Toliko v pojasnilo našim vinogradnikom.

Sv. Boifenk pri Središču, dne 12. decembra 1923.

Robert Košar, t. c. predsednik.

Sejmi za živino zopet odprti.

Radi živalske kužne bolezni (slinovke in parkljevke) je pokrajinska uprava v Ljubljani zadnje jesen na predlog uradnih živinozdravnikov prepovedala živinske sejme na Slovenskem štajerskem. Tozadevne uradne prepovedi, ki so se nanašale na prepoved sejmov v Mariboru in Ptuj, so izšle dne 20. septembra, 6. in 30. oktobra ter 13. decembra 1923. Živalska kuga je okužila na Slov. štajerskem nad 80 občin, največ v okraj. glavarstvih Murska Sobota, Maribor in Ptuj. Slinovke so zanesli tokrat v naše kraje živinski barantači z bušami iz Hrvatske in Bosne. Vsled tega je trpel slovenski živinorejec veliko škodo. Brezvestni ljudje so izrabili položaj, ter so med ljudstvom širili vesti, da sejmi sploh ne bodo več odprti, da ne bode nobenega izvoza živine ter da bodo cene še bolj padle. Tako so ti ljudje oškodovali pri nakupovanju živine nepoučene živinorejce za velike svote. Krivi pa so pri tem tudi ljudje sami, ker ne čitajo naših časopisov, na primer «Slovenskega Gospodarja», ki poroča o cenah živine na drugih sejmističih.

Tako je na primer v šentlantskem okraju nek brezvestnež oškodoval kmetico-vdovo. Dotična kmetica je imela na prodaj par lepo rejnih volov. Tehtali so 1580 kg žive teže. Za take vole bi bila primerna cena vsaj 56 K za en kilogram. Barantač pa je vdovi slikal razvoj cen živne v silno slabi luči. Pravil ji je, da cene strašno padajo, in da še bodo bolj padle. Res jo je preslepil. Prodala mu je vole kilogram žive teže po 42 K. Kmetica je torej dobila za vole 66360 K. Po dnevni ceni a 56 K za 1 kg žive teže pa bi morala dobiti 88480 K. Vdova je torej prodala vole za 22.120 K prepečen. To je posamezen slučaj. Na enak način so brezvestneži oškodovali mnogo živinorejcev.

Poslanci Slovenske ljudske stranke so od oktobra naprej neprestano dregali politično oblast, naj otvorijo živinske sejme. Poslanca Falez in Žebot sta meseca novembra in decembra trikrat posredovala v Ljubljani pri pokrajinski upravi ter pri okrajnih glavarstvih. — Isto je storil tudi poslanec Vesenj. Poslanci so doznali, da tiči glavna krivda zaprtja sejmov, ker občinski uradi okuženih občin niso poslali uradnega poročila, da je kuga ugasnila. V «Slov. Gospodarju» so se nato opozorili župani, naj pošljejo poročila takoj uradnim živinozdravnikom. Večina občinskih uradov je svojo dolžnost vestno izpolnila. Nato so poslanci SLS prosili pri vladi, naj pošlje uradnega živinozdravnika v okužene občine, da dožene, ali je živina še bolna ali ne. Pokrajinska uprava je poslala višjega živinozdravnika dr. Rajerja iz Ljubljane v prizadete občine. Ko se je ta gospod sam prepričal, da je zahteva naših poslancev po otvoritvi sejmov opravičena, je vlada našemu predlogu ugodila. Dne 20. decembra 1923 je preklicala prepoved živinskih sejmov in jih odprla.

V «Uradnem listu» št. 1 z dne 7. januarja 1924 je na strani 6 objavljen razglas št. 4049, ki določa:

«Ker je živalska kužna bolezen slinovka in parkljevka prestala, se razveljavljajo vse omejitve v prometu s parkljarji, ukazane z razglasi dne 20. septembra, 6. okt.,

«Mislim», je dejal počasi, «da bi bilo treba predvsem iti poprašati, kako stvari stoje —.»

«Kam?»

«I no —. K vodstvu družbe —, k našemu odvetniku —.»

«In potem —?»

«Saj bomo zvedeli. Sama si rekla, da se da morebiti še kaj rešiti. In če ne —.»

«Pa kaj bova s tistimi ostanki?»

Aleš je nagubal čelo. Odločnost se je začrtala na njegovem obrazu.

«Treba bo poiskati novih denarnih virov —!»

Neverno se je nasmehnila.

To ga je zbudilo. Vzravnal se je, oči so mu žarele.

«Ne boj se! Živela bova, četudi ne sijajno. Jaz bom delal —.»

«Ti —?! Ali mar hočeš spet za tajnika, za — slugo h kakemu bogatašu?»

«Tisto ne. Morebiti znam še kaj več. — Kdo pojde v mesto?» je hitel nadaljevati, ker je Lenka že odpirala usta za nova vprašanja o njegovem «delu». «Ti ali jaz?»

«Jaz —? Denarne zadeve so vendar stvar moških!»

«Pa pojdem jaz. — Ti pa pojdi z menoj!» je pridjal po kratkem premisleku.

In tako sta storila še tisti dan.

Brezskrbnega življenja v «Mirnem dolu» je bila konec.

Lenkin strah se je uresničil. Družba «Hrast» je prišla v popoln konkurz. Dolgovi so daleč presežali imetje. Člani so izgubili delnice in še plačevali bi morali.

10. oktobra in 13. decembra 1923. V veljavi ostanejo le odredbe, ki so jih uprenila okrajna politična oblastva glede krajev in dvorcev, zakuženih po slinovki in parikljevki. To se pravi po domače: Vsi sejni so zopet odprti. Zaprtje velja samo za one občine, kjer še živina ni ozdravela.

V Mariboru se vrši prvi sejem za govedo in konje v torek, dne 22. januarja, za svinje pa že v petek, dne 18. januarja. v Ptujju je bil razglašen prvi sejem že za torek, dne 15. januarja. Zupani iz neokuženih občin torej smejo po veljavnih predpisih izdajati živinske potne liste.

Dodatno je omeniti, da so kot okužene v naših krajih proglašene še naslednje občine: Bizeljsko, Kapele, Zakot, Pristava pri Ljutomeru, Čentliha, Dobrovnik, Dolna Lendava, Filovci, Gomilica, Ivanci (v Prekmurju), Lipa, Murska Sobota, Nedelica, Radmožanci, Renkovi, Strehovci, Turnišče, Žitkovi, Kicar, Ločič, Mežgovci, Ragoznica, Samožani Slatina-okolica, Sv. Andraž v Slov. gor., Sv. Urban, Trnovska vas, Zavrč, Slovenjgradec in Velenje. Največ občin je še torej okuženih v Prekmurju. Mariborski okraj je pa popolnoma prost. Ako so gorej imenovane občine že proste živalske bolezni, naj gg. župani nemudoma pošiljajo uradno poročilo okrajnemu glavarstvu.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Posvetovanje Male antante je sicer točno izčrpalo dnevni red kar se tiče pojedin, čajank in zabav, katerim pa ni prisostvoval noben Hrvat in noben Slovenec, kar so tuji prav dobro opazili, — drugače se je pa mnogo nameravanega odložilo in tudi izjalovilo. Čehi so prinesli na konferenco svojo že gotovo pogodbo s Francijo. Ta pogodba je od naše in rumunske strani sicer odobrena, ni pa točno posneta in obvezna, kakor se je pričakovalo.

Od češke strani se je predlagalo zблиžanje z Rusijo in tudi Franciji bi bilo prav, če bi države Male antante tvorile prehod do Rusije. Za zблиžanje z Rusijo se je iz ozirov koristil zavzemal tudi naš zunanji minister, a mnenkrat se je na konferenci nepoklican pojavil diplomat Spaljakovič, ki je zagrizen nasprotnik današnje Rusije, ker v njej ne bi mogel tako sijajno živeti kot nekaj pri carskem dvoru. Spaljakovič je v glavnem glasilo radikalov v Beogradu »Samoupravi« napisal članek, ki zavrača vsako zблиžanje z Rusijo, imenuje vse, ki se za sporazum zavzemajo, podkupljence ter celo trdi, da bi se okrog ruskega sovjetskega zastopnika v naši državi zbirali vsi protidržavni Hrvati, Slovenci in Makedonci. Ta odurni in zlobni Spaljakovičev izpad je dosegel svoj cilj, da se je rusko vprašanje odgodilo. — Ob sklepu konference je kratko rečeno ostalo vse pri starem: vsaka država lahko gre v marsičem ali pa v vsem svojo pot.

Ob koncu konference je pa vzbudila veliko presenečenje objava naše vlade, da je dosežen sporazum z Italijo. Italijani so dosegli, kar so hoteli, samostojnost Reke je žrtvovana v protislovju z rapalsko pogodbo, naša država pa dobi Baroš in Delto ter sme 50 let uporabljati tudi reško pristanišče. Italijanski listi proslavljajo popolno zmago Italije ter naglašajo, da so se pogajanja že davno izvršila in zaključila v največji tajnosti, ko je italijanski zastopnik hodil tajno na dom Pašiča in našega zunanjega ministra. Še danes niso poučeni vsi člani naše vlade o popolni vsebini sporazuma in pogodbe, o soodločevanju naroda pa pri Pašičevi politiki že vlak ni niti govora.

Ministrski svet je na svoji seji razpravljala na podlagi sklepov konference Male antante o posojilu Madžarski. Tudi ministrski svet je zavzel stališče, da je treba od Madžarske zahtevati gotove varnosti in jamstva glede uporabe posojila, zlasti da se ne bo porabilo za oboroževanje, in pa da Madžarska predvsem izpolni vse določbe trianonske pogodbe. Naša vlada zahteva zastopstvo v kontrolni komisiji za uporabo madžarskega posojila. Niti naša vlada, niti Mala antanta ne moreta Madžarski dovoliti posojila, dokler Madžarska ne izpolni svojih finančnih obveznosti, ki jih ima do držav Male antante.

Sklicanje skupščine, nameravano za pretečeni ponedeljek, se je zopet odložilo ter se izvrši najbrž drugi teden. Nenadna redukcija (odpust iz službe) velikega števila uradnikov je izzvala v vseh zagrebških krogih splošno ogorčenje. Doslej je reduciranih samo v gospodarski stroki okoli 150 uradnikov. Mnogi zavodi so vsled redukcije naravnost uničeni, kakor na primer višja gospodarska šola v Križevcih, kjer so od ravnatelja do najmlajšega učitelja vsi odpušteni, izvzemši slug. — V oddelku za notranje zadeve je reduciranih nad 200 uradnikov, med temi tudi banski svetnik g. Zorič. V mnogih uradih počiva vse delo, ker je uradnike iz strahu pred lakoto vse veselje do dela minilo.

V GRČIJI

so se začasno duhovi malo pomirili, ker je določeno glasovanje glede vladavine, samo najvnetejši republikanci, katerih je mnogo tudi med oficirji grozijo, da ne bodo priznali morebitne glasovalne odločitve v prid monarhije in da so pripravljani v tem slučaju proglasiti republiko tudi s silo.

NEMCIJA.

V Berlinu smatrajo 1. februar za najstrašnejši dan, ko katerega se more državo finančno vzdržati. Državne blagajne so prazne. Brezposelnost narašča z vsakim dnem in položaj uradništva je brezupen. Njihovi pre-

jemki so znižani na najnižjo stopnjo. Skoro vsi so se zadolžili za celo februarso plačo. Nekaj upanja polagajo na predplačila davkov za leto 1924, ki morajo biti vplačana do 15. februarja. Plačati pa bodo mogli samo trdnější podjetniki, medtem, ko tega ne bodo zmogli manjši trgovci, obrtniki in uradništvo. Vlada se mora odločiti za ostrejšo odredbo proti onim, ki so se v pretečenem letu polastili kapitalov.

V ANGLIJI

bo v kratkem delavska stranka prevzela vlado. Tudi liberalci so trdno odločeni, da mora pasti dosedanja Baldwinova vlada, ker nima več zaupanja v spodnji zbornici. Delavska stranka bo poslala svoje člane tudi v odškodninsko komisijo in potem bo začel nov in ostrejši veter v zunanji politiki. Pred vsem bo Anglija pod novo vlado nastopala proti vojnim zvezam in nakanam in brezobzirno bo začela iztirjavati dolgove, kar bo najtežje zadelo Francijo.

NA POLJSKEM

se je kovala fašistično-monarhistična zarota, katero je pa vlada pravi čas razkrila ter voditelje, med njimi več visokih oficirjev, v Varšavi zaprla. Pri zasačenih se je našlo dovolj pismenih dokazov nameravanega monarhističnega preobrata.

Naša zborovanja.

Shod na Ceršaku se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne pri »Starem Lencu«. Govori gospod poslanec Zebot in tajnik Strokovne zveze. Semenič.

Ribnica na Pohorju. Pri nas ima v nedeljo, dne 3. februarja po ranem sv. opravilo gospod poslanec Vlad. Pušenjak shod v gostilni pri Petrunu.

Tinje na Pohorju. Pri nas ima v nedeljo, dne 20. t. m. po sv. maši gospod poslanec Falež shod pri cerkvi.

Petrovce. Pri nas se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. po sv. maši shod SLS. Poroča gospod poslanec Krajnc.

Iz delovanja naših poslancev.

V Slivnici pri Mariboru se je dne 2. prosinca 1924 zbralo prav lepo število naših vrlih odbornikov in zaupnikov krajevnih organizacij: Slivnica, Hoče, Fram, Miklavž, Rogova in Rače. O političnem položaju je govoril poslanec Falež, o zahtevah in potrebah okraja g. Florjančič in poslanec Falež, o potrebi dobre organizacije SLS in agitacije za naše časopisje poslanec Falež in Jožef Kolman ml. Nato se je razvil živahen razgovor o raznih gospodarskih in političnih zadevah, v katerega so posegli večinoma vsi zborovalci, ki so končno izrekli zaupnico poslancu Faležu in celemu Jugoslov. klubu.

Na Črešnjevcu je bil dne 30. decembra 1923 po rani sv. maši precej dobro obiskan shod SLS. Poslanec Falež je v svojem nad poldrugournem govoru poročal o političnem položaju ter o delu in bojih Jugoslovanskega kluba zoper krivice, katere nam naklada beograjska vlada in o borbi za avtonomijo. Ovrigel je vse laži, katere širijo naši nasprotniki ter v jasni luči pokazal prave krivice splošne nezadovoljnosti. Zborovalci, sami ugledni možje in tudi par samostojnežev, so v veliko napetostjo sledili govorniku ter izglasno odobrvali delo naših poslancev in izrekli zahvalo in zaupanje svojemu poslancu Faležu in celemu Jugoslov. klubu.

V Slov. Bistrici se je dne 3. januarja vršil pod predsedstvom g. kanonika Cerjaka zelo lep shod zaupnikov SLS. Poslanec Falež je v dobro uro trajajočem govoru med živahnim odobravanjem zborovalcev podal sliko o političnem položaju in poročal o delu in bojih Jugoslov. kluba za avtonomijo in pravice ljudstva. Z neovrgljivimi dokazi je ovrigel laži, katere širijo nasprotniki po svojih listih zoper SLS in pokazal resnične krivice sedanjih razmer. Govorili so še: gg. kanonik Cerjak, Hinko Grič, Pavel Zafošnik in J. Polanec. H koncu je še govoril posl. Falež o potrebi organizacije in časopisja s pozivom na zaupnike, da izvedejo organizacijo po vseh vaseh in upeljejo naše poštene liste v vsako družino. Poslanec Faležu in celemu Jugoslovanskemu klubu se je izrekla zaupnica, na kar se je shod s trikratnim »živjola« Jugoslovanskemu klubu zaključil.

V Ločah je bil v četrtek, dne 10. januarja zbor zaupnikov za konjiški okraj. Prišli so možje-zaupniki v velikem številu iz Loč in sosednih župnij. Poslanec dr. Hohnjec je podal obširno poročilo o položaju v naši državi in v drugih državah, o delovanju naše stranke, o počenjanju centralističnih strank, ki nosijo vso odgovornost za sedanje težke razmere v naši državi. Zaupniki so popolnoma odobrvali delovanje Slovenske ljudske stranke in njenih poslancev, katere pozivajo, naj vztrajajo v boju zoper centralizem in za avtonomijo Slovenije. Centralistične stranke pa, kakor demokrate, samostojneže, socialne demokrate in nemško stranko zadeva najhujša obsodba slovenskega ljudstva. Zaupniki so tudi v posebni resoluciji ostro obsodili nastopanje svobodomiselnega učiteljstva zoper katoliško cerkev in njene pravice na šolo. Srbsko učiteljstvo se je postavilo na čelo splošnemu gibanju med liberalnim učiteljstvom, da se katoliškemu duhovniku zabrani pol v šolo ter da veronauk poudčuje svetni učitelj. Zaupniki slovenskega ljudstva v konjiškem okraju odločno obsojajo liberalno učiteljsko gonjo ter izjavljajo, da ne bodo nikdar privolili v to, da bi katoliška Cerkev izgubila svoje pravice na šolo in versko vzgojo mladine.

Shodi in sestanki poslancev Bedjaniča. Dne 2. januarja je imel g. poslanec Bedjanič zelo dobro obiskan shod zaupnikov SLS v Ormožu. Poročal je o sedanjem političnem položaju. Po poročilu se je razvila živahna debata. Zborovalci so stavili na poslance razna vprašanja, na ka-

tera je dal pojasnila. — Pri Sv. Barbari v Halozah je imel isti poslanec dne 3. januarja sestanek zaupnikov SLS, ki pa se je razvil v nad vse pričakovane dobro obiskan shod. Pri zadnjih volitvah je imel Radič tukaj večino, sedaj pa so proti Radičevi politiki in za SLS. V debati o posrednih zakonih, v kateri je poslanec dal pojasnila, so bili zborovalci posebno veseli proste žganjekube in vsaj omejeno odpravljene deseke. — Pri Sv. Trojici v Halozah je dne 4. januarja sestanek zaupnikov SLS kljub slabemu vremenu ravno tako lepo uspel, kakor pri Sv. Barbari.

Shodi in sestanki poslancev Krajnc. Dne 2. t. m. je imel poslanec Krajnc sestanek zaupnikov SLS pri Sv. Jurju ob Taboru. Udeležba je bila izredno velika, vse župnije so bile zastopane. Poročilo g. poslancev je sledila debata o zahtevah in željah okraja in organizacije. Nazadnje so bile sprejete sledeče resolucije: 1. Zaupnica posl. in celemu Jugoslovanskemu klubu; 2. zahteva, da se davčne oblasti pri odmeri dohodninskega davka ozirajo na prejšnji slabi dve letini; 3. da se po naših šolah učijo otroci cirilico in srbskega jezika šele zadnji dve leti, ne pa koj v začetku. Sestanek je trajal nad tri ure. — Na isti način se je vršil sestanek zaupnikov SLS dne 3. t. m. v Celju in dne 5. t. m. v Brezicah. Udeležba povsod nepričakovano velika, vse župnije zastopane.

Shodi in sestanki poslancev Kugovnika. Na Prevaljah se je vršil dne 1. januarja shod SLS. Kmetje, obrtniki in delavci so se shoda udeležili v prav lepem številu. Poslanec je razložil navzočim delovanje Jugoslov. kluba, podal sliko sedanjemu političnemu stanju in navduševal k vztrajnosti do naše končne zmage. — Dne 2. januarja se je vršil ravno v istih prostorih sestanek zaupnikov SLS prevaljskega okraja. Pri tem sestanku je vzbudilo posebno pozornost, da se Mežiška dolina tako živahno zanima za politično življenje. Zlasti je presenetila udeležba iz oddaljenih krajev. V enournem govoru je g. poslanec Kugovnik obravnaval sedanjo politično situacijo. Pri točki zahteve okraja so zborovalci posebno poudarjali zahteve staršev o šolskih počitnicah, ki na sedanji način nikakor niso primerne; dalje o poštnih razmerah Prevalje—Mežica—Crna; mali kmetje so se tudi posebno pritoževali proti gozdarski oblasti, namreč proti visokim djetem, ki jih zaračunajo pri ogledih itd. Zaupniki so se razšli v prepričanju, da aje naša pot prava in da vztrajamo v boju še vnaprej. — V soboto, dne 5. januarja, se je vršil v Laškem sestanek zaupnikov SLS laškega okraja. G. poslanec Kugovnik je poročal o političnem položaju. Zaupniki so z zanimanjem sledili njegovim izjavljanjem in prišli h koncu govora do zaključka, da se vodstvu SLS lahko vsestransko zaupa. Izrekla se je v tem smislu zaupnica poslancu ter vodstvu SLS. Resolucija, sklenjena na sestanku, vsebuje krajevne potrebe ljudstva in se je izročila merodajnim mestom v izvršenje. — Na dan sv. Treh kraljev je imel g. poslanec shod v Razborju pri Loki. Ta shod nam je pokazal razliko omikanosti in resnosti naših pristašev od pristašev Samostojne kmetijske stranke. Naš poslanec g. Kugovnik je obrznel parlamentarno delovanje SLS in težek boj, ki ga bojujemo za našo avtonomijo, vzpodbujal k vztrajnosti in ovrigel laži naših nasprotnikov. Zadnje je navzoče nasprotnike precej razburilo in so hoteli shod motiti, a se jim to ni posrečilo. Ljudstvo je končno prišlo do prepričanja, da je pot SLS prava.

Slovenjgradec. Preteklo nedeljo se je vršilo pri nas zelo dobro obiskano zborovanje SLS. Poleg najuglednejših mož in mladeničev iz mesta in okoliških župnij smo opazili udeležence iz Razbora in St. Ilja. Poslanec Vlado Pušenjak je v skoro dveurnem govoru obravnaval najvažnejša vprašanja iz zunanje in notranje politike, osobito z dejstvi in dokazi iz dobe vlade demokratov in samostojnežev razkrinkal lažljivo pisanje »Jutra« in »Kmetijskega lista«, ki delata za grehe prejšnje koalicijske vlade odgovorne sedanje poslance SLS. Demokratji in samostojneži ne povedo ljudstvu, da so leta 1922 glasovali za vojni kredit 3200 milijonov kron in da vojni minister letos račun tega dovoljenja zahteva 800 milijonov kron. Če povedo, da so v davčnim zakonom leta 1922 poleg znatno zvišanih dosedanjih davkov zahtevali še davek na delo in na premoženje, ne povedo, da so v proračunu (predloženem meseca novembra 1922) zahtevali povišanje davkov za 2600 milijonov kron, dočim je sedanji minister zahteval še povišanje za 2044 milijonov kron, ne povedo prav nič o uporabi ameriškega posojila v znesku nad 5000 milijonov kron in o vzrokih, zakaj se niso začele graditi obljubljene železnice. Izvajanja govornika glede pisem liberalnih listov in glede postopanja demokratov in zemljoradnikov meseca decembra 1923, ko niso upali pri zakonu o francoskem posojilu ne za in ne proti glasovati ter s tem dali potuho vladi, ki bo vrgla 6000 milijonov kron za neke stare francoske puške, so napravila globok utis. Da pridemo v redne razmere in do boljšega gospodarstva, hočemo boj proti centralizmu nadaljevati in ne prej nehati, dokler ne dosežemo avtonomije.

Zavodnje pri Sošanju. Dne 7. januarja t. l. je imel g. poslanec Krajnc zelo dobro obiskan shod. Poslančevu poročilo je trajalo poldruge ure. Ljudstvo je glasno pritrjevalo. Tudi nasprotniki so se ga udeležili, a nobeden ni nasprotoval. Izrekla se je zaupnica poslancem Jugoslov. kluba, posebej še g. poslancu Pušenjaku. Zborovalci pozivajo gg. poslance, naj še nadalje vztrajajo v boju za avtonomijo in za pravice slovenskega naroda. — V Galliciji je imel posl. Krajnc na Novega leta dan prav dobro obiskan shod.

Rogatec. Na okrajni sestank se je kljub ostri zimi zbralo precej lepo število odbornikov in zaupnikov SLS. Na sestanku je poročal poslanec Vrečko v nadournem govoru o političnem delovanju Jugoslovanskega kluba ter o političnem položaju sploh. Navzoči so sledili z velikim zanimanjem govoru g. poslancev. Izrekli so njemu in celemu Jugoslovanskemu klubu, zlasti njega načelniku dr.